

GUTENBERG

Finska Typografförbundets organ

N:o 21 (9)

Suomen Kirjaltajaliiton äänenkannattaja

September I Syyskuu	Prenumerationspris — Tilaushinta Helt år — Koko vuosikerta 3 m. Lösnummer — Irtonaisnumero à 30 p.	Redaktion — Toimitus J. Höglund V. Blomqvist Ansvarig — Vastaava	Annonspris — Ilmoitushinta Per petitrad } Petiiti-riviltä } 25 p.	6:te årgången 1898 6:s vuosikerta
----------------------------------	--	---	---	--

Finska Typografförbundet. Suomen Kirjaltajaliitto.

Tiedonantoja Liittohallitukselta.

Kokkolan osaston asiamieheksi on valittu hra *D. Joensuu*, osote: R. E. Bergin kirjapaino.

Liittohallitus.

Förbundsstyrelsens meddelanden.

Till ombud för Gamlakarleby afdelning har utsetts hr *D. Joensuu*, adress: R. E. Bergs tryckeri.

Förbundsstyrelsen.

Ilmoitettuja jäseniä. Anmälda medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning*: Stambej, Axel Theodor, p.-opp. t.-elev, $\frac{5}{4}$ 76. — Glans, Viktor Alfred, l.-opp., s.-elev, $\frac{9}{3}$ 80. — Törnroos, Emil Konstantin, l. s., $\frac{22}{4}$ 58. — Lanér, Johan Leonard, l. s., $\frac{9}{12}$ 60. — Fyrqvist, Arthur Fredrik, l. s., $\frac{5}{4}$ 67. — Julkunen, Karl Gustaf, l. s., $\frac{8}{3}$ 45. — Vigrén, Karl Oskar, l. s., $\frac{1}{12}$ 75. — Isaksson, Kaarlo, l. s., $\frac{10}{11}$ 76. — Nyman, Arthur Vilhelm, l. s., $\frac{31}{3}$ 75. — Hornborg, Viktor Aleksander, l. s., $\frac{25}{7}$ 73. — Johansson, Karl Henrik, p., t., $\frac{18}{5}$ 76. — Forsström, Frans Jakob, p., t., $\frac{25}{7}$ 75. — Salin, Johan Edvard, p., t., $\frac{20}{5}$ 77. — Antman, Karl Theodor, p.-opp., t.-elev, $\frac{21}{1}$ 79. — Nyman, Anders A., l. s., $\frac{15}{12}$ 67. — Maltischeff, Alexander, l. s., $\frac{4}{7}$ 76. — Törnqvist, Maria Sofia, p., t., $\frac{18}{9}$ 72. — Ekholm, Johan Emil, l.-opp., s.-elev, $\frac{29}{4}$ 80.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning*: Galle, Karl Gustaf, l. s., $\frac{27}{3}$ 65.

Jyväskylän osastosta: — *Från Jyväskylä afdelning*: Belitz, William, l.-opp., s.-elev, $\frac{3}{1}$ 80.

Kokkolan osastosta: — *Från Gamlakarleby afdelning*: Lindström, Hugo Elof, l. s., $\frac{20}{10}$ 75. — Backlund, Jakob Villiam, l. s., $\frac{13}{3}$ 69. — Klingberg, Kaarle Emmanuel, l. s., $\frac{3}{7}$ 73.

Yhtyneitä jäseniä. Inträdande medlemmar.

Helsingin osastosta: — *Från Helsingfors afdelning*: 793. Lindgren, Karl Rudolf. — 794. Tötterman, Frans Ludvig.

Tampereen osastosta: — *Från Tammerfors afdelning*: 795. Sandström, Matti Alfred.

Vaasan osastosta: — *Från Vasa afdelning*: 796. Heinze, Carl August. — 797. Holm, Carolina Elisabeth. — 798. Viderberg, Oskar Rudolf. — 799. Nurhonen, Henrik. — 800. Nilsson, Jakob Joel.

Turun osastosta: — *Från Åbo afdelning*: 801. Ljungqvist, Gustaf Adolf. — 802. Östergren, Otto Arvid Emanuel. — 809. Nässling, John.

Kuopion osastosta: — *Från Kuopio afdelning*: 804. Kumpu, Johan Viktor. — 805. Laakkonen, Juho.

Muuttaneita jäseniä. Afflyttade medlemmar.

696. Haglund, E., *Kokkolasta Vaasaan*, från *Gamlakarleby till Vasa*. — 698. Lund, V. H., *Kokkolasta Tampereelle*, från *Gamlakarleby till Tammerfors*. — 697. Helin, K. H., *Kokkolasta*, ei tiedä minne, från *Gamlakarleby*, vistelsen obekant. — 749. Keihäs, *Turusta Helsinkiin*, från *Åbo till Helsingfors*. — 491. Kruth, J. E., *Tampereelta Helsinkiin*, från *Tammerfors till Helsingfors*.

Eronneita jäseniä. Utgående medlemmar.

Kokkolan osastosta: — *Från Gamlakarleby afdelning*: 695. Simel, A. V., omasta pyynnöstä, på egen begäran.

Porvoon osastosta: — *Från Borgå afdelning*: 364. Korhonen, Oskari. — 654. Skutnabb, John — eivät ole suorittaneet jäsenmaksujaan, för bristande medlemsavgifter.

Oulun osastosta: — *Från Uleåborgs afdelning*: 441. Harju, Johan Jaakko — kuollut, död.

Kotkan osastosta: — *Från Kotka afdelning*: 706. Sundström, Sixtus — ei ole suorittanut jäsenmaksujaan, för bristande medlemsavgifter.

Kuopion osastosta: — *Från Kuopio afdelning*: 726. Kosonen, Adam Antero — ei ole suorittanut jäsenmaksujaan, för bristande medlemsavgifter.

Oikaisu. Rättelse.

340. Antikainen, Arvid, joka viime numerossa ilmoitettiin eronneeksi, kuuluu edelleenkin Liittoon.

340. Antikainen, Arvid, som i föregående nummer anmäldes hafva utgått, tillhör fortfarande Förbundet.

Adresser.

Förbundsstyrelsen.

Ordförandens, hr *J. A. Kosk*, Helsingfors Centraltryckeri.

Kassaförvaltaren, hr *Fr. Saastamoinen*, Simelii tryckeri.

Alla bref adresseras till ordföranden och pänningeförsändelser till kassaförvaltaren.

Gutenbergs redaktion.

Svenska redaktörens, hr *V. Blomqvist*, Gräsviksgatan 22.

Finska redaktörens, hr *J. Höglund*, Päivälehtis tryckeri.

Kontrollnämnden.

Ordförandens, hr *A. Karjalainen*, Simelii tryckeri, Helsingfors.

Herr *Alb. Nordberg*, Aamulehtis tryckeri, Tammerfors.

Herr *E. Heino*, Backmans tryckeri, Kuopio.

Suomen Kirjaltajaliiton Paikanvälitystoimisto.

Tiedonantoja:

Kolme säännöllistä latojaa saa heti työtä Joensuu kirjapaino-osakeyht. kirjapainossa. Palkka 60—80 mk kuukaudessa, laskulla 80 p:ää 1,000 neliöltä.

Esintyneestä syystä huomautetaan, että Suomen Kirjaltajaliiton Paikanvälitystoimisto hankkii paikkoja ainoastaan Liiton jäsenille.

Pristäflan.

Förbundsstyrelsen har beslutit utdela trenne pris: första à 20 m., 2:dra à 15 m. och 3:dje à 10 m. för den bästa uppsatsen öfver frågor inom boktryckeriområdet. Valet af ämne är fritt, men bör i detsamma beröras yrket, typografkären eller organisationen. I denna täflan äro endast medlemmar af Finska Typografförbundet berättigade att deltaga.

Vid densamma böra följande bestämningar iakttagas:

1. Uppsatsen får vara författad på svenska eller finska språket.

2. Uppsatsens längd bör afpassas så att densamma lämpar sig att publiceras i Gutenberg.

3. Uppsatsen skall förses med motto samt åtföljas af ett slutet, med samma motto märkt, konvolut, innehållande den täflandes namn, medlemsnummer i Förbundet och adress.

4. Uppsatsen bör vara insänd före den 15 November till Förbundsstyrelsen.

Önskligt vore att de i täflan deltagande skulle låta renskrifva sina uppsatser.

Uppsatserna granskas och belönas af för detta ändamål af Förbundsstyrelsen senare utsedd prisnämnd.

Palkintokilpailu.

Liittohallitus on päättänyt antaa kolme palkintoa: 1:nen 20, 2:nen 15 ja 3:mas 10 markkaa parainmasta kirjoituksesta, koskeva kirjapainon alaa. Aine on vapaa, mutta on siinä kosketettava joko itse ammattia, ammattikuntaa tai organisaatioita. Tähän kilpailuun ovat oikeutetut osaa ottamaan ainoastaan Suomen Kirjaltajaliiton jäsenet.

Kilpailussa on huomioon otettava seuraavat määräykset.

1. Kirjoitus saa olla joko suomen- tai ruotsinkielinen.

2. Kirjoituksen pituus on siinä määrin rajoitettava että se soveltuu Gutenbergiin julaistavaksi.

3. Kirjoitus on varustettava tunnuserkillä. Myötäseuraava suljettu kääre, samalla tunnuserkillä, tulee sisältää osanottajan nimen ja jäsennumeron Liitossa sekä osoitteen.

4. Kirjoitus on lähetettävä Liittohallitukselle ennen marraskuun 15 p.

Suotavaa olisi, että kaikki kilpailuun osaa ottavat antaisivat puhtaaksikirjoittaa kilpikirjoituksen.

Kirjoituksia tarkastaa ja palkitsee Liittohallituksen vastaisuudessa valitsema palkintolautakunta.

Några ord i lärlingsfrågan.

I.

Frågan om utbildande af lärlingar till skickliga arbetare inom resp. yrken bör ligga våra principaler närmast om hjärtat. När en lärling antages, borde det vara principalens skyldighet, att vinnlägga sig om, att nämnda lärling erhåller en god uppfostran i förening med en så vidt möjligt grundlig insikt i sitt fack. Hvem är det, om ej principalen själf, som drager den största nyttan af, att i sitt arbete ha kunniga arbetare, åt hvilka principalen tryggt kan öfverlämna också svårare arbeten. Den lärling, som på rätt sätt erhåller sin lärdom och omhuldas af sin principal, är vid sitt inträde i mannaåldern för framtiden tacksam för de lärdomar han erhållit af sin läromästare. Och sedan lärlingen redan inträdt bland de utläradas krets önskar han fortfarande stanna kvar å den officin där han under sina unga år erhållit en god lärdom och underbyggnad för sitt yrke och där han af sin principal på bästa sätt omhuldat.

Men på hurudant sätt uppfylla de flesta af våra principaler dessa sina skyldigheter gentemot sina elever och, så att säga mänskligheten? — Typografin, som ansetts såsom en framstående konst, har så småningom i vårt land sjunkit ned till ett fabriksmässigt arbete, och en del utöfvare af detsamma blifvit likgiltiga för sitt yrke, då de sett med hvilken lättsinnig likgiltighet en stor del af våra boktryckeriegare uppfyller denna sin mission, att höja arbetsskickligheten inom yrket.

För att draga den största möjliga vinst af sin affär, antages nu för tiden elever i massor, såväl manliga som kvinnliga. Så lämnas de för sig själfva, för att på egen hand utbilda sig bäst de kunna, sedan de först erhållit en knapphändig undervisning i yrket. Huru ofta händer det ej, att t. ex. ett års elever — hufvudsakligast i landsorten — sättes på tidning, för att för framtiden stå på denna plats och rada upp stil för stil, raka rader i oändlighet. Och vid „lärotidens“ slut vägar denne elev anhålla om samma lönevillkor som hans kamrater åtnjuta. I vanliga fall nekas honom detta. Vill han ej nöja sig med den underhålliga lönen, som erbjudes honom, är han ledig att söka annan kondition och nya elever tagas i stället. Samma historie upprepas åter med dessa. Med sorg och grämelse i hjärtat ser den sålunda „utlärda“ en mörk framtid för sig, hvar efter han för sin utkomst skull måste söka sig annan kondition och erhåller i lyckliga fall en sådan vid framvisande af de goda betyg *) han erhållit af sin „läromästare“.

*) Ofta händer det, att föreståndaren åt en dålig arbetare gifver ytterst goda betyg för att såmedels blifva honom kvitt och hjälpa honom till annan kondition.

Ä det nya arbetsstället börjar en tid af prötningar och ofta får han, med blygselns rodnad i sitt ansikte åhöra förnedrande ord af sin nye principal eller föreståndare och af kamraterna om sin underhaltiga arbetsskicklighet. Har han en gång fått namn om sig, att vara en dålig arbetare, är det svårt för honom att göra sig fri härifrån. Är det då något under, om denne arbetare, utrustad kanske med en svag karaktär, hemfaller åt dryckenskap och visar likiltighet för sitt arbete, och sålunda blir en dålig medborgare i samhället.

Men hvem tillkommer största skulden härför, principalen eller arbetaren? — Ovedersägligen principalen! Han borde således också uppbära hela skammen härför. I vanliga fall är det dock arbetaren, som måste uppbära denna näsa.

Ha ej sådana principaler, som på ofvännämnda lättsinniga sätt förfara med sina elevs utbildning ett samvete, som säger dem, att de göra orätt i, att först antaga folks barn i sitt arbete för att af dem, åt desses föräldrar eller målsmän lofva dana goda arbetare?

Af ofvanstående torde framgå, att få af våra principaler inom typografin vinnliga sig det ringaste om sina elevs utbildning, ehuru de i första rummet droge den största nyttan af, att tillgång på dugliga arbetare i större skala än hvad hittills varit fallet, stode dem till buds.

Utom den lärdom, som eleven under en skicklig och insiktsfull läromästares ledning å tryckeriet kan erhålla, finnes Ateneums Centralskola för konstflit att tillgå för elever inom Helsingfors. Terminsavgiften vid denna praktiska skola är endast 5 mark. Denna lilla afgift torde hvarje principal nog erlagga för en hvar af sina elever.

Och hoppas vi, att föreståndarne å resp. tryckerier hos sina principaler anhåller om, att deras elever blefve satta i tillfälle att besöka nämnda läroanstalt. I följande nummer publiceras de tryckeriers namn, som följt detta råd, för att en hvar må vara i tillfälle att se, hvilka tryckerier värdligen ifrå för yrkesskicklighetens höjande.

Centralskolan för konstflit öppnas i Ateneum torsdagen den 15 september kl. 5 e. m., då inskrifning försiggår.

För landsortens tryckerielever åter, hvilka ej äro i tillfälle att anlita Ateneum, finnes handvärksskolorna att tillgå, hvilka på få undantag när, hittills ej besökts af elever inom vårt fack.

Tyväeniltamat.

(Ammattiyhdist. keskuskomit. läheittäma kiertokirje.)

Yhtenä tärkeänä tehtävänä tyväeniyhdistys-temme ja ammattiosastojemme toiminnassa on ollut ja on vieläkin yleisten huvien ja iltamien toimeenpaneminen. Tällaisen toiminnan vaikuttimena ovat olleet useammatkin syyt: 1:ksi on tahdottu nuorisoo vetää pois kaikellaisista turmelivista nurkkahuvituksista sivistyttäviin illanviettoihin. 2:ksi ovat yhdistykset tällä tavoin saaneet tilaisuuden selvittää ja levittää aatteitansa esitelmien y. m. muodossa iltamiin saapuvalla yleisölle, jota heidän muuten on vaikea koota aatteitansa kuulemaan. 3:ksi ovat yhdistykset iltamien avulla tarvanneet talouttansa ja koonneet varoja luonnollisten menojojensa suorittamiseen.

Mutta olot ovat muuttuneet siitä ajasta, jolloin iltamia alettiin pitämään, ja siitä ajasta, jolloin niillä johonkin määrin saavutettiin tarkoitettu tulos.

Yleensä nykyään ollaan sitä mieltä, että tanssi-iltamat, varsinkin niissä paikoissa, joissa väkijoumion on saatavana, paljoa suuremmassa määrässä raaistuttavat ja turmelevat niissä käviöitä, kun niitä jalostavat. Ei siis ole syytä luulla, että tanssi-iltamien sivistävä vaikutus olisi siksi suuri, että niitä sen tähden kannattaisi puuhata.

Mitä taas tulee siihen, että niissä tarjottavain ohjelmien avulla levitetäisi aatteita yleisöön ja koetettaisi sitä sivistää, on senkin asian laita niin ja näin. Kilpailu iltamien pitäjain kesken on käynyt siksi kireäksi, että ei enään koetakaan katsoa kuinka arvokkaaksi ohjelma saadaan, kun se vaan vetää yleisöä puoleensa. Ja selvä kokemus osoittaa, että mitä kevyempi ja mitättömämpi ohjelma on, sitä enemmän se saa yleisön kannatusta. Yhä tavallisemmaksi näkyy käyvän, että iltaman yleisö ajaa pois ja keskeyttää arvokkaamman ohjelman esittäjät kesken esitystään.

Rahalliset tulot iltamista ovat epävarmat ja useinkin saadaan tappiota toivotun voiton siasta. Useain yhdistysten huvitoimikuntain tilit osottavat vuosittain tappiota tai korkeintaan mitättömän pientä voittoa.

Näin ollen siis on ammattiyhdistysten keskuskomiteassa oltu sitä mieltä, että tyväeniyhdistysten ja ammattiosastojen ei pitäisi panna toimeen ensinkään yleisiä tanssi-iltamia, ainoastaan perheiltamia ja iltamia, jotka olisivat kaikille tyväeniyhdistysten- ja ammattiosastojen jäsenille yhtei-

sia. Tällaisen toimenpiteen avulla mahdollisesti myöskin voitaisi vetää yhdistysten jäseniksi ne henkilöt, jotka nykyään käyvät yhdistysten toimeenpanemissa iltamissa huvittelemassa, mutta eivät halua ottaa osaa yhdistysten jäsenyyteen — heillä kun ilman jäsenyyttä ei olisi tilaisuutta päästä yhdistysten toimeenpanemiin iltamiin.

Helsingin ammattiyhdistysten keskuskomitea pyytää siis ehdoittaa yhdistyksenne käsiteltäväksi kysymyksen:

1:ksi Eikö olisi suotavaa, että tyväeniyhdistykset, ammattiosastot y. m. tyväeniasiaa ajavat yhdistykset Helsingissä lakkaisivat toimeenpanemasta yleisiä tanssi-iltamia yleisellä sisään-pääsöllä?

Ja jos tähän vastataan myöntävästi: 2:ksi Mihin toimenpiteeseen mielestänne olisi ryhdyttävä että tällainen ajje saataisi toteutetuksi?

Vastaukset näihin kysymyksiin olisi lähetettävä keskuskomitealle ennen lokakuun 1:stä p:vää. Helsingissä, 22 p. elok. 1898.

Ammattiyhdistysten keskuskomitean puolesta:
J. H. Alkunen.

Ruotsin kirjaltajaliiton 4:jäs liittokokous

pidettiin Tukholmassa keskiviikosta heinäk. 27 p:stä lauantaihin saman kuun 30 p:vään. Kokouksen, joka pidettiin Hötél Continentalin W-6 suuressa salissa, avasi Ruotsin kirjaltajaliiton puheenjohtaja hra L. Aug. Mårtensson, joka lausui edustajat tervetulleiksi. Sen jälkeen hra M. jätti kokoukselle lyhyen selonteon siitä, mitä oli toimittu viime liittokokouksen jälkeen sekä liiton nykyisestä tilasta. Ruotsin kirjaltajaliitto on edistynyt tyynesti ja yhtämittaisesti. Viime kokouksen jälkeen on tariffiliike, kaikkialla hyvällä menestyksellä, ollut esillä 16 eri paikassa, myöskin Tukholmassa. Yhteistyöstä työnantajain kanssa on ollut seurauksena tariffilautakunnan asettaminen, johon kuuluu niin hyvin työnantajia kuin työmiehiä, ja on tämän lautakunnan käsiteltävä ja ratkaistava kaikki sille jätetyt riidanalaiset kysymykset. Kaikissa asioissa, joista tämän lautakunnan on ollut annettava lausuntoja, on se aina langennut työmiesten hyväksi. Liiton erityisten rahastojen rahavarat vuoden lopussa nousivat 50,000 kr. Olosuhteet ammatissa ovat hyvät.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti hra Emil Söderström, Tukholman kirjaltajayhdistyksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajiksi tulivat hrat Gust. Johansson Göteporista ja Edv. Viberg Norrköpingistä. Pöytäkirjuriiksi valittiin hra Otto Lindström Tukholmasta.

Sitten valittiin jäsenenä valioikuntaan, joiden oli valmistettava lähemmäs 90 eri kysymystä, jotka tulisivat liittokokouksen käsiteltäviksi.

Ensimmäisen päivän käsittelyt päättyivät tähän. Kokouksessa jätti 48 edusmiestä valtakirjansa edustaan 48 osastoa, joissa yhteensä on 2,441 jäsentä, sen ohessa 18 henkilöä yksityisesti otti osaa kokoukseen. Sitä paitsi oli kokouksessa Tanskan, Norjan ja Suomen kirjaltajaliittojen edustajat.

K:lo 1 aikaan läksivät kokoukseen osanottajat huvimatikalle Tukholman kauniiseen ympäristöön Tukholman kirjaltajayhdistyksen tilaisuutta varten vuokraamalla höyryveneellä. K:lo 1/4 laskettiin maihin Fjäderholmassa, ja syötiin siellä olevassa ravintolassa yhteinen päivällinen erittäin hilpeän mielialan vallitessa. K:lo 6 tienoossa tultiin takasin kaupunkiin.

Toinen kokouspäivä.

Kokouksessa, joka alettiin k:lo 12, luettiin useita kokoukseen saapuneita sähkösanomia.

Hra G. Clausen Tanskasta, esitti Tanskan kirjaltajien tervehdyksen, ja J. A. Kosk Suomesta toi esiin Suomen kirjaltajain tervehdyksen ja kiitoksen Ruotsin kirjaltajaliiton antamasta avusta Suomen kirjaltajaliiton muodostamisesta ja sen työssä.

Kun useimmat kysymykset, jotka kokouksessa käsiteltiin, ovat huomiota herättäviä sekä opettavaisia meille suomalaisille, kerron niistä tässä alempana lyhykäisytydessään.

Kokous päätti, että edustajien päiväpalkka on korotettava 5:stä 8:aan kruunuun päivässä niin hyvin matka- kuin kokouspäiviltä. Kuitenkin tulee tämän kokouksen edustajille päivärahana ennen määrätty 5 kr.

Ruotsin kirjaltajaliitto ja kivipainajainliitto päätettiin yhdistää. Näitä ei kumminkaan yhdistetä aivan kokonaisuudessaan, vaan tulee niillä olemaan ainoastaan yhteinen vara- ja edusmiesrahasto.

Sitten seurasi kysymys kansainväliseen sekretariaattiin yhtymisestä, joka kysymys jo useita vuosia on ollut päiväjärjestyksessä. Liittohallitus oli tehnyt seuraavan ehdotuksen, jonka kokous yksimielisesti hyväksyi:

että liittokokous päättäisi yhtyä kansainväliseen sekretariaattiin:

että ilmoitus tästä välittömästi tehdään mainitulle sekretariaatille ja suoritetaan kustannukset vuodelle 1898;

että kustannukset tähän yhtymisestä suoritetaan liiton yhteisistä varoista; sekä

että liittohallitus saa toimeen panna ylimääräisen takeerauksen, jos sellainen havaitaan tarpeelliseksi.

Matka-apukassaa koskevat kysymykset otettiin sen jälkeen käsittelyn alaiseiksi. Tähän asti on liitto työttömille jäsenilleen antanut apua palkan päällä 1 kr. 45 päivänä sekä sen jälkeen saman suuruisen matka-apurahan korkeintaan 135 päivänä vuodessa.

Käsiteltävänä oli kaikkiaan 14 muutosehdotusta. Kokous päätti, että työttömällä jäsenellä on oikeus saada siitä paikkaa, jossa hän viimeksi on ollut työssä, työttömyysapua kr. 1,50 45 päivänä, ja sen jälkeen seuraavina 45 päivänä 1 kr. päivässä sekä lopuksi 1 kr. päivässä matka-apurahaa 90 päivänä, eli yhteensä 180 päivän avun yhtenä vuonna. Oppilaat ja apurit saakoot puolen siitä työttömyysapua, mutta saman suuruisen matka-apurahan kuin muutkin ja kaikki yhtäpitäiksi ajaksi kuin edelliset.

Sitä paitsi päätettiin liittohallituksen ehdotuksen mukaan, että työttömällä jäsenellä, joka todistettavasti on saanut toimen toisella paikkakunnalla, paitsi vapaata rautatie- ja laivamatkaa, on oikeus saada päivärahaa 1 kr. niin kauan kuin matka kestää. Tämän yhteydessä hyväksyttiin myöskin ehdotus, että sellainen jäsen saisi matka-apua myöskin perheellensä, kuitenkin osaston ja liittohallituksen harkinnan mukaan ja niin suuren summan, ettei se samana vuonna maksetun apurahan kanssa nouse yli 180 kruunun.

Matkarahaston kokonaan hävittämisestä ja sen sijaan apurahan perustamisesta tehty ehdotus hylättiin keskustelussa.

Päivän keskustelut lopetettiin k:lo 10,15 i. p.

Kolmas kokouspäivä.

Kokouksessa, joka alkoi k:lo 9 a. p., käsiteltiin aamupäivällä sääntöjen muutosehdotuksista.

Ehdotuksista mainittakoon kysymys vapautuksesta suorittaa maksuja liitonrahastoon. Kokous teki tässä seuraavan päätöksen:

Jäsen on vapautettu maksujen suorittamisesta: ollessaan työttömänä, saamatta kumminkaan apua liitolta, ollessaan suorittamassa asevelvollisuuttaan sekä sairaana ollessaan, kun liiton sairaalahaston myöntämä sairaasapurahan-aika on loppuun kulunut: samoin on myöskin jäsen vapautettu maksujen suorittamisesta, kun hän todistettavasti kroonillisen sairauden tai muiden syiden tähden, joihin hän itse ei ole syyppä, on estetty työtä tekemästä eikä voi saada apua liiton tai jostakin muusta sairaasapukassasta.

Lyhyen päivällisloman jälkeen aloitettiin ilta-päivän kokous k:lo 3 i. p. Siinä ensiksi käsiteltiin kysymystä siitä lähetäköö liitto edustajia elokuussa kokoontuvaan kongressiin, joka pidetään vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi Ruotsin ammattikuntien kesken. Kokous päätti lähettää kongressiin kolme edustajaa, joista yksi Tukholmasta ja kaksi maaseudulta.

Kysymys mainittuihin ammattikuntiin yhtymisestä pantiin pöydälle kongressin jälkeen käsiteltäväksi.

Seuraava kysymys kuului: „Missä suhteessa on Ruotsin kirjaltajaliitto sosialidemokraattiseen työmiespuolueeseen?“ Pitemmän keskustelun jälkeen hyväksyttiin seuraava valiokunnan tekemä loppupöytäkirja:

Kokous, joka katsoo tärkeäksi, että työmiehet myöskin valtiollisessa suhteessa lujasti liittyvät yhteen yhteisen päämäärän saavuttamiseksi, kehoittaa Ruotsin kirjaltajia ottamaan eri ammattiosastoissa päiväjärjestykseen kysymyksen sosialidemokraattiseen työmiespuolueeseen yhtymisestä, koska tämä on ainoa valtiollinen puolue, joka kokonaisuudessaan edustaa työmiesten harrastuksia.

Ehdotuksen, että Svensk Typograf-Tidning ilmestyisi kerran viikossa sen sijaan että se tähän asti on ilmestynyt kahdesti kuukaudessa, kokous hylkäsi. Vähän tilan tähden lehdestä lausui kokous toivomuksen, että osastokokousten referaatit laitettaisiin niin lyhyet kuin mahdollista. Sen jälkeen päätettiin, ettei lehden toimittajana saa olla liittohallituksen jäsen tai liiton luottamusmies.

Tämän jälkeen kävi kokousta tervehtimässä Tukholman kirjaltajayhdistyksen lauluseura laulaen useita loistavasti esitettyjä lauluja.

Kokous päättyi k:lo 11 i. p.

Neljäs kokouspäivä.

Neljätenten kokouspäivänä, lauantaina, oli oikeastaan määrä käydä kirjanpainossa y. m. Liittohallitus oli m. m. hankkinut kokouksen osanottajille tilaisuuden käydä katsomassa Stockholms Dagbladain painossa työssä olevia linotypilatomis-koneita sekä Aftonbladetin uutta rotationikonetta, mutta kun kaikkia kysymyksiä ei oltu ennatetty loppuun käsitellä määrätyn ajan kuluessa, jatkettiin kokousta myöskin lauantaina sekä aloitettiin silloin k:lo 8 a. p.

Vähemmistön edustajan vaalin suhteen päätettiin tehdä muutokset nykyään voimassa olevissa määräyksissä. Ainoastaan niillä, jotka ovat läsnä osastovaaleissa ja heti ilmoittavat olevansa tyytymättömät vaalin tulokseen, on oikeus valita sellainen edustaja.

Sv. Typ. Tidningin toimituspalkkio päätettiin korottaa 150—200 kr. vuodessa.

Ehdotus yhteisen vaalipäivän asettamisesta liittokokouksen jäsenien valitsemista varten hylättiin.

Tukholman kirjaltajayhdistys oli jättänyt seuraavan kysymyksen keskusteltavaksi: „Mille kannalle Ruotsin kirjaltajaliitto asetuu mahdollisesti sattuvassa valtiollisessa yleislakossa yleisen äänioikeuden saavuttamiseksi?“ Kysymyksessä tehtiin seuraava päätös: Liittokokous kehoittaa eri osastoja ottamaan selkoa lakosta yleisen äänioikeuden saamista varten, että he olisivat selvillä asiasta, kun tulee todella kysymys sellaisen yleislakon toimeenpanemisesta.

Lyhyen välitajan jälkeen tehtiin muutamia sääntöjen muutosehdotuksia. Niinpä päätettiin, että henkilö, joka 3 vuotta on ollut liiton jäsenenä ja sitten luopunut ammatistaan, mutta kuitenkin pysyy yhdistyksessä, on oleva äänioikeutettu.

Sitten otettiin käsiteltäväksi Göteporin osaston tekemä ehdotus tyytymättömyyden lausumisesta liittohallitusta vastaan sen johdosta, että se oli antanut yhden työnantajan erottaa työstään työmiehen syytä ilmoittamatta. Osaston mielestä oli työntekijä erotettu sen johdosta, että hän kirjeenvaihtajana ollen oli huomauttanut epäkohdista siinä painossa, jossa oli työssä. Liittohallitus sitä vastoin näytti todeksi, ettei asianlaita ollutkaan silleen, jonka tähden liittohallitus on katsonut, että työnantajalla määräysten mukaisesti molemmiin puolisiin 14 päivän ylössanomisen jälkeen, on ollut oikeus erottaa työmies, yhtä hyvin kuin työmiehellä on oikeus sanoa itsensä irti työstään ilmaisematta siihen minkäänlaista syytä. Useampia tunteja kestäneen väittelyn jälkeen tultiin siihen päätökseen, että liittohallituksen menettely tässä asiassa on leimattava sopimattomaksi, jonka tähden liittohallitusta kehoitettiin vastaisuudessa välttämään sellaisia haittoja. Äänestyksessä voitti 32 edusmiestä, joilla oli 1,104 ääntä, 37 edustaa 976 ääntä, jotka äänestivät sen puolesta, että keskustelu pidettäisiin vastauksena kysymykseen.

Liittohallitus oli ehdottanut, että kokous päätäisi myöntää 2,000 kr. ammattikoulun perustamista varten, kuitenkin sillä ehdolla, että koulun pitäisi saada käytännöllinen käsikirja kirjapainotaidossa. Kysymys jätettiin pöydälle lähempää valmistelua varten, ja jätettiin liittohallituksen toimeksi, että jos se katsoo tarpeelliseksi, jättää kysymys osastojen äänestyksellä ratkaistavaksi. Tämän yhteydessä on mainittava, että kirjapainajain osasto on käsitellyt samaa kysymystä ja asettanut valiokunnan työskentelemään yhdessä kirjaltajaliiton johtokunnan kanssa.

Vielä päätti kokous: että liiton keskuudessa perustetaan henkivakuutusyhtiö ja on liittohallituksen tehtävä ehdotus sitä varten;

että liittohallituksen on työskenneltävä yhdessä Ruotsin yleisen kirjapainajain yhdistyksen kanssa palkkakysymyksissä y. m.;

että kirjapainajain ja kirjaltajain oppilaskysymyksessä tekemä ehdotuksen perustuksella on tehtävä yhteensovitus, erittäin palkkaus- ja oppilassäännöksi;

että lausutaan toivomus, että liiton jäsenet niin vähän kuin mahdollista työskentelevät yhdessä liiton ulkopuolella olevain kirjaltajain kanssa saadakseen heidät sen kautta rupeamaan liiton jäseniksi;

että liiton paikanyhdistystoimisto ei ottaisi vastaan liiton ulkopuolella olevain kirjaltajain ilmoituksia;

että edusmiehen palkkio on korotettava, 1,500 kr., 15 prosentilla, sekä että hänelle on myönnettävä 14 päivän virkaloma;

että liittohallituksen palkkio on korotettava 300:sta 500:taan kr., sekä tilintarkastajain palkkio 100:sta 200:taan kr. vuodessa.

Sitä vastoin hylättiin ehdotus liiton sairapurahaston pysyväiseksi tekemisestä.

Seuraava kokous päätettiin pitää Tukholmassa. Tämän jälkeen lopetettiin kokous k:lo 7 i. p., jolloin vieraat edustajat esittivät kiitoksensa kokoukselle kehuja hyvää työtä, joka siinä oli tehty.

Kokouksen puolesta kiitti kokouksen puheenjohtaja, hra Emil Söderström, ja esitti eläköön huudon vieraiden ja niiden yhdistysten kunniaksi, joita he edustivat.

Hra Sven Linge esitti sen jälkeen kokouksen kiittolisuuden puheenjohtajalleen siitä erinomaisesta tavasta, jolla hän oli keskusteluja johtanut.

Kokouksessa käsitellyistä asioista kävi aivan hyvin selville, että Ruotsin kirjaltajaliitto on hyvin järjestetty ja mahtava liitto, ja että uudet virtaukset, kallistuen enemmän poliittiseen puoleen, tahtovat, niin sanoakseni, kehittää liittoa puolueharrastukseen, hyödyksikö liitolle kirjaltajayhdistyksenä, on vaikea tai oikeammin mahdoton sanoa edeltäpäin. Sosialidemokraattiselta puo-

lelta esitettiin, että vaikuttava työ kirjapainotyömiesten aseman korottamiseksi nyttemmin on mahdotonta muuten kuin siten että liitto liittyy sosialidemokraattiseen puolueeseen. Että edustajat mielenkiinnolla seurasivat keskusteluja käy selville m. m. siitä että useista kysymyksistä keskusteltaessa kaksikin kymmentä puhujaa yhtäaikaa pyysi puheen vuoroa.

Kokouksen jälkeen olivat kokoukseen osanottajat kutsutut Tukholman kirjaltajayhdistyksen Tivolissa toimeenpanemaan juhlaan konserteineen. Runsas sisältöisestä ohjelmasta on mainittava etupäässä kirjaltajayhdistyksen lauluseuran erinomaiset esitykset. Laulukunnassa, johon kuuluu 50 miestä, on erittäin hyviä ääniä. K:lo 11 kokoontuivat edustajat sekä muut kutsuvieraat yhteiselle illalliselle Tivolin ravintolaan. Kahvia ja booleja juodessa pidettiin puheita toinen toisensa jälkeen. Juhlaa kesti siten hilpeän mielialan vallitessa myöhäiseen yöhön.

Lopuksi on minun sydämellisesti kiitettävä siitä suuremmoisesta vierasvaraisuudesta ja ystävällisyydestä, jota Tukholmassa oloni aikana minulle osoittivat kaikki ne, joiden kanssa olin tekemisissä.

J. A. Kosk.

Fria ord. — Vapaita sanoja.

Gutenbergin Toimitukselle.

Koska epäluulot ovat kohdistuneet siihen, että minä muka olen sen kirjoituksen laatija, joka esiintyi viime Gutenbergissa päällekirjoituksella „Suom. Kirjall. Seur. kirjapainon työväestölle!“, niin saan täten ilmoittaa, että en itsenäisesti enkä myöskään välillisesti ole siihen osallisena. H:gissä, 18 p. elok. 1898.

O. A. Nyman.

Me puolestamme voimme todistaa, että hra O. A. Nyman ei ole missään tekemisissä puheenaolevan kirjoituksen kanssa.

Toimitus.

Från förbundsområdet. Liiton alalta.

— **Helsingfors.** Vid föreningens månadmöte söndagen den 28 augusti meddelades bl a., att 30 nya medlemmar godkännts såsom medlemmar i föreningen.

Första frågan å mötets program upptog frågan om bildande af kassor å de skilda tryckerierna, för att vid möjligen uppstående lönerörelser vid behof af delegarne anlitas. Efter en liflig diskussion beslöts, enligt bestyrelsens förslag, genom cirkulär uppmana resp. tryckeriers personaler att bilda kassor för nämnda ändamål. — Om de sålunda ihopsamlade medlen vid lönerörelserna ej behöfva anlitas, utdelas desamma till delegarne.

Andra frågan, angående „tiggartistor“, hvarmed förstas anhållan om understöd på ett eller annat sätt till olika ändamål, hvilka ofta förekomma inom tryckerierna, beslöt mötet, i enlighet med „Gutenbergs“ förslag, att endast sådana „tistor“, hvilka af föreningens ordförande godkännts, ha rättighet att å resp. tryckerier cirkulera. Detta sätt att gå till väga ansåg mötet för det rättaste för att såmedels kontrollera om de hjälpsökande värligen äro i behof af understöd.

Tredje frågan, afsänd från Fackafdelningarnas centralkomité rörande arrangerandet af arbetarsoiréer, bordlades till nästa möte.

Till föreningens referenter för „Gutenberg“ utsågs nämnda tidnings redaktion.

Efter mötets slut vidtog ett trefligt familjesamkväm i förening med invingningen af den nya lokalen, Mikaelsgatan 17.

— **Helsinki.** Kirjaltajayhdistyksen kuukauskokouksessa sunnuntaina 28 p:nä elokuuta oli saapuvilla noin 30 jäsentä.

Toimikunnan tiedonannossa mainittiin yhdistykseen liittyneen 30 uutta jäsentä ja että juhlatuomikunnan puheenjohtajana, hra Sundbergin siitä luovuttua, toimii hra E. Haggren.

Hra V. Blomqvistin pohjustama kysymys: „avunkeruu- y. m. kirjapainoissa kiertävistä listoista“ herätti vilkkaan keskustelun, jonka tulokseksi tuli, ettei listoja avunkeruuta varten saa lähettää mihinkään painoon, ilman yhdistyksen puheenjohtajan allekirjoitusta. Samoin kiellettiin yhdistyksen jäsenen merkitsemistä avuja sellaisiin listoihin, joissa ei ole puheenjohtajan nimeä.

Ammattiyhd. keskuskom. saapunut alustus kysymykseen „työväeniltamien toimeenpanosta“

luettiin, ja päätettiin, katsoen asian tärkeyteen, alustus kokonaisuudessaan julkaista „Gutenbergin“ ensi numerossa, jonka järestä kysymys uudelleen tulee yhdistyksen käsiteltäväksi.

Lopuksi toimitettiin viime kokouksesta lykäytynyt „Gutenbergin“ referentti vaali, jonka tehtävänä on tehdä selonteko yhdistyksen kokouksista. Ehdokkaina toimeen oli useita m. m. Gutenbergin nykyiset toimittajat, jotka suostuivat ottamaan sen vastaan ehdolla, että saavat lähettää referaatit myöskin pääkaupungin päivälehtiin. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kokouksen jälkeen k:lo 1/2 8 pidettiin yhdistyksen uuden huoneiston vihkiminen. Ohjelmalla oli puheita, joita pitivät hrat Henriksson, Bernström ja Lindström, laulua, hra Mantereen hauskaa lausuntoa ja tanssia.

— **Oulu.** Oulun kirjaltajaklubin puheenjohtajaksi ja liittohallituksen asiamieheksi on hra H. V. Marjamaa valittu.

Notiser. Uutisia.

— **Arpajaiset ja kansanhuviit** toimeenpanee Helsingin Kirjaltajayhdistys Kaivohuoneella sunnuntaina t. k. 25 p:nä k:lo 2 j. pp. Saman päivän iltana on tanssi-iltama samassa paikassa.

Toivomme että kirjaltajat ja heidän ystävänsä miehissä saapuvat arpoja ostamaan.

— **Alifaktori H. J. Forström** perustaa piakkoin tänne Helsinkiin kirjapainon sekä kemiograafillisen laitoksen.

Samoin kerrotaan „Työmies“ lehdelle puuhattavan omaa kirjapainoa.

— **Keski-Suomen kirjapainossa** Jyväskylässä kuulutaan alaikäisillä teetetävän luvattomalla ajalla työtä. Eikä siinä vielä kyllin, että nuorukaiset tekevät tätä ylimääräistä yötöitä, mutta etteivät saa mitään korvausta siitä, on seikka, joka ei sopisi lehdelle, jonka ohjelmaan — ainakin tilausajan uudistuessa — kuuluu muun hyvän ohessa myöskin työväen asian ajaminen. — Eiköhän olisi suotava, että asianomainen ammatintarkastaja kävisi ottamassa selkoa asiasta, että onko ne todellakin sellaiset kuin meille on kerrottu, ja jos niin on, ryhtyisi tarpeenmukaisiin toimiin.

— **I taituri ja 11 oppilasta** — joista 5 tytöä, kaikki vuoden sisällä tulleita — on Jyväskylän kirjapainossa (Suomalaisen), jonka omistaneen lehtori J. Länkelä ja jossa faktorina toimii hra G. I. Johansson. Paljoa paremmin ei kuulu olevan asianlaita Keski-Suomen painossakaan.

Onhan siinä taas työtä kyhätessä suosituskirjeitä näidenkin taskuihin, kun he kerran tulevat niin „vaativaisiksi“, että tulevat lähetettäväksi maailman markkinoille, sanoo kertojamme.

— **Joukottain lottoja** ilmoittaa *Uusi Savo* Kuopiossa kirjapainoansa otettavaksi. Mahtaisi niitä saada, mutta eivät taitaisi olla tyytyväisiä sellaiseen palkkausjärjestelmään, mikä siellä nykyään on voimassa, että yhdelle maksetaan 5, toiselle 10, kolmannelle 15 pros. ja muutamille ei mitään, varsinkään aakun varsinaisen palkka ei ole suuren suuri.

— **Kuopion kaupunginvaltuusmieh-dokkaaksi** on työmiespuolue asettanut faktori E. Vainion.

— **Dödsfall.** Den 20 aug. afled härstädes efter långvarigt lidande typografen Erik Magnus Backman i en ålder af 40 år. Sin yrkesbana började B. 1871 vid Sederholmska tryckeriet, först som springpojke men blef redan i nov. samma år inskrifven som sättdarelärling å nämnda officin. Blef utlärare i Uleåborg 1876 å Uleåborgs Nya aktiebolags tryckeri. Sedermera konditionerade B. å skilda orter i landet tills han 1883 öfverflyttade till Sverige der han vistades till våren 1897, och innehade der flere konditioner, mest i de nordliga städerna, samt arbetade sist i Stockholm hos boktryckaren G. Lindström. Å sistnämnda ort blef han på hösten 1896 sängliggande och utskrefs om våren 1897 som obotlig från sjukhuset hvarpå han återvände till hemlandet, där han ock fick sin graf i fosterjordens sköte. Jordfästningen egde rum å Malm begravningsplats den 24 denes i närvaro af anhöriga och forna arbetskamrater. B. var en vänsäll och i betraktande af medvetenheten om liemannens närhet, gladlynt person, som för sin efter förhållandena oförlikneliga humor, mycket uppskattades af kamraterna. Dödsorsaken: lungrot. B. sörjes närmast af älderstigen moder och syskon. A. H—n.

— **Lotteri och folkfest** föranstaltas af härvarande Typografernes förening söndagen den 25 september i Brunns huset. Kl. 2 e. m. vidtager lottförsäljningen i det fria jämte musik af Finska Lifgardets hela musikkår. På aftonen soiré med utvaldt program i Brunns huset.

Alla typografer och deras vänner gå väl dit på „uppköp“, utan att vi behöfva uppmana någon därtill.

— **Nytt boktryckeri** jämte kemigrafisk anstalt kommer faktor H. J. Forsström i höst att öppna härstädes. Den kemigrafiska afdelningen i det nya företaget kommer att förestås af F:son, kemigrafen Unto Forsström, som för tillfället befinner sig utomlands för erhållande af vidare praktik.

— **Blockeradt** är, enl. Sv. T.-T. A. A. Hällgrens boktryckeri i Piteå på grund af att H. först gifvit en arbetare — den ende utlärde sättare han sysselsätter — begärd permission för resa till Stockholm och dit anländ erhåller sättaren ett telegram, att han icke behöfver återresa till Piteå, där han har familj, enär hans plats var upptagen af billigare arbetskraft.

Förbundsstyrelsen uppdrog åt afdelningen att få den kuriösa uppsägningen återtagen. Hr H. hade intet annat besked att ge, än anmoda komiterade „dra åt fanders“, ett besked, som äfven den arbetare, som intagit sättarens plats, fick, då han begärde få sluta sin nyss antagna kondition. Hr Hällgren får väl roa sig med att själfva knåpa ihop sin tidning tills han tröttnar, ty någon typografisk arbetare får han naturligtvis icke förr än han gjort upp sitt mellanhafvande med förbundet.

I följande nummer af nämnda tidning ingår följande meddelande: Blockeradt är A. A. Hällgrens boktr. i Piteå fortfarande, och ingen uppgörelse synes kunna ske i godo. Till råga på eländet har Hällgren lyckats skaffa sig arbetskraft i en stråkbrytare. Vi trodde den tid vara förbi då en typografisk arbetare svek sina kolleger i deras kamp för berättigade fordringar och lånade sig till stråkbrytare. Men så är det också denna gång en f. d. „boktryckeriföreståndare“ som är framme. Hans namn är *Ludvig Nygren*.

— **I Italien** har regeringen på grund af de i sommar i särskilda städer förekommande arbetaroroligheterna upplöst de typografiska föreningarna i Venedig, Padua, Mailand, Genua, Lodi, Bologna, Corno, Livorno, Florens och Neapel. Af samma skäl ha icke mindre än 111 tidningar blifvit indragna.

— **Tidningsstereotypörne i Chikaco** nedlade i början på juli arbetet i samtliga tryckerier. Allmänheten, som med stor spänning väntade på nyheter från krigskådeplatsen, fick nu nöja sig att vänta till dess, att tidningar från andra orter hunno anlända. De stråjkande fordra 7 timmars arbetsdag (förut 8 timmar) och lönen förhöjd till 19 à 20 mk om dagen (hittills litet öfver 16 mk) samt omkr. 4 mk per timme för öfvertidsarbete. Dessutom fordra de stråjkande, att endast en lärling må anställas å hvarje tryckeri.

— **Sättmaskinerna.** Det engelska Linotype-Ejere har stiftat en förening, hvilken har till uppgift, att, samtidigt med att den lär ut dugliga maskinsättare, bekämpa dess „öfverdrifna“ fordringar.

Särskilda främmande organisationers årsberättelser

har redaktionen blifvit tillsända, hvarur vi tillåta oss göra smärre utdrag för att belysa dessa organisationers styrka och utveckling.

Till först ha vi *Svenska Typografiförbundets* berättelse för 1897, hvilken bör för oss ha ett särskildt intresse, och då detta förbund med ingången af 1897 begynte med det andra decenniet af sin värksamhet. 1892 ansåg sig förbundet vara så starkt att den kunde begynna med en lönerörelse öfver hela landet, omfattande öfver 50 städer, hvilken hade till följd, att lönerna öfver hela linjen betydligt stegrades. — Vid tioårsperiodens slut räknade förbundet 1,934 medlemmar och i tillgångar 58,910 kr 27 öre (sjukkassan och invalidfonden däri inberäknade). — Under denna tid hade i understöd utbetalts från reservfonden omkr. 20,000, från sjukkassan 72,000 och från reshjälpskassan omkr. 33,000 kronor, sammanlagdt cirka 125,000 kronor. — Ur kassareporterna framgår att förbundet disponerar öfver nedannämnda medel, fördelade å de skilda fonderna inom förbundet.

Förbundskassan	9,657.47
Reshjälpskassan	13,505.22
Reshjälpskassans reserverade medel	2,493.78
Reservfonden	20,380.91
Representationsfonden	2,981.27

Tillsamman kr 49,018:65.

Typografiförbundets i Schweiz årsberättelse för år 1897 innehåller redovisning öfver särskilda sektioners berättelser och statistiska uppgifter äfvensom Centralkomitens affärsredovisning, statistiken öfver sjukdomsfallen, dödligheten, reseunderstöden och öfvertidsarbeten, utdrag ur allmänna kassans, sjuk-, invalid- och begravningskassans ställning, första årsräkningen öfver förbundets egendom i Basel och förbundstryckeriets i Basel årsräkning.

Ur berättelsen göra vi blott ett kort utdrag ur allmänna kassans ställning och statistiken öfver sjukdoms- och dödsfallen och invalidernas antal samt utgifterna för desamma och för reseunderstödena.

Allmänna kassans inkomster för år 1897 utgjorde 70,526 fr. 91 cts, utgifterna 68,277 fr. 76 cts.

Ar 1897 utgjorde utgifterna för sjukdomsfallen, hvilkas antal var 463 (13,556 dagar), 33,771 fr. 95 cts; dödsfallen, hvilkas antal var 16, 4,400 fr., åt invalider, hvilkas antal var 35, 14,487 fr. 75 cts; för reseunderstöd 4,457 fr.; understöd åt arbetslösa 4,832 fr. samt flyttingsunderstöd 560 fr.

Medlemsantalet vid årets början utgjorde 1,546, vid årets slut 1,564.

Förbundet i Schweiz är fördeladt i 21 afdelningar och till detsamma höra 379 officiner.

Första understödsföreningens för typografer i St Petersburg årsberättelse för år 1897 innehåller följande redovisning:

Hufvudkassans kapital den 1 januari 1898 utgjorde 18,393 rub. 74 kop.

Inkomsterna utgjorde 2,218 rub. 58 kop., däraf utbetalades åt läkaren 150 rub., understöd åt sjuka 173 rub., understöd åt invalider 360 rub., understöd åt enkör 369 rub. 50 kop., för försäkring af obligationer 20 rub. 30 kop. och till hufvudkassan 400 rub., summa 1,472 rub. 80 kop., resten 745 rub. 78 kop. blef öfverförd till utgifterna för år 1898.

Medlemsantalet under året 1897 utgjorde 110, däraf inträdde 15 nya medlemmar, 4 utträdde och 1 dog.

Medlemsafgiften är 1 rub. i månaden.

Understödsföreningens för typografer i St Petersburg årsberättelse för år 1897 innehåller följande redovisning:

Kassans totalkapital den 1 januari 1897 utgjorde 67,362 rub. 61 kop.

Inkomsterna för år 1897 utgjorde: medlemsafgifter 7,646 rub.; inträdesafgifter 118 rub.; procenter på kapitalet och utlåningar 2,796 rub. 92 kop.; vinst af en familjesoaré 1,341 rub. 90 kop.; en donation till I. P. Koramyscheffs stipendie 500 rubel.; en donation till N. S. Vorobjeffs stipendie 788 rub. 53 kop.; bidrag af särskilda personer 289 rub. 59 kop. och diverse inkomster 162 rub. 18 kop., summa 13,642 rub. 43 kop.

Utgifterna för samma år utgjorde: periodiska understöd åt 66 sjuka medlemmar 2,132 rub. 50 kop.; enskilda understöd åt 5 sjuka medlemmar 88 rub.; begravningsunderstöd för 44 medlemmar 830 rub.; pension åt 18 invalider 2,136 rub.; pension åt 21 barnlösa enkör 1,122 rub.; understöd åt 67 faderlösa och 7 enkör 1,890 rub.; understöd till julen åt 4 enkör 20 rub.; stipendier 175 rub.; för 587 biljetter till privata sjukanstalter 175 rub. 91 kop.; borträknade utlåningar på 9 rubel af låntagarens död 34 rub.; åt läkaren 480 rub.; hyra för lokalen, för bokföring och diverse utgifter 849 rub. 82 kop. och skatt för kuponger och diverse utgifter vid oblikationsköp 277 rub. 37 kop., summa 10,210 rub. 60 kop. Vinsten för år 1897 utgjorde 3,431 rub. 83 kop., så att totalkapitalet den 1 januari 1898 utgjorde 70,794 rub. 44 kop.

Den 1 januari 1898 voro 674 personer medlemmar af kassan däraf inträdde under året 1897, 59 nya medlemmar, utträdde 58 och 14 dogo.

En rötmanadshistoria.

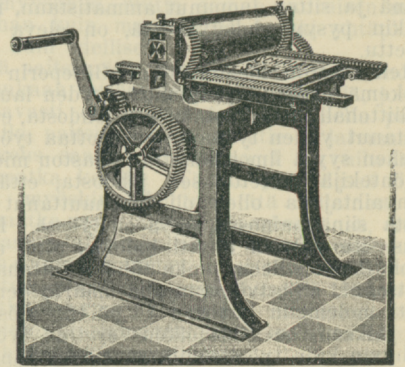
För en tid sedan inträffade det, att en af våra styfvaste principaler härstädes oförmodat kom på en af sina promenader i det fria att lägga märke till att tvänne i hans tjänst varande fruntimmer ehuru i skilda afdelningar — kommo åkande förbi honom med velocipeder. Vår bonddryge principal stannade och med förtrytelsens rodnad å kinderna återvände han till sin officin för att med resp. afdelningars föreståndare konferera i saken. Fisken — principalen ville jag säga, tyckte, att om en arbetare, särskildt ett fruntimmer, med sin lilla lön är i stånd att skaffa sig velociped, dennes lön ovillkorligen måste minskas. Men hur det var, beslöt principalen anbefalla boktryckeri- och bokbinderiföreståndarna — i hvilkas afdelningar de båda velocipedåkande damerna voro anställda — uppmana velocipedisterna, att genast sälja sina maskiner, motsatt fall vore de efter fjorton dagar lediga att söka annan kondition. Boktryckeriföreståndaren, ja han — lydde ordern och fruntimret (sättarinna) måste söka annan kondition; men bokbinderiföreståndaren — en karlaktar i mitt tycke — han lydde ej ordern utan svarade, att så länge nämnda fruntimmer fullgjorde sitt arbete, han ej skulle afskeda henne, och därmed basta. — Så säger ryktet åtminstone.

Observator.

Glöm ej Invalidfonden!

Torr-stereotypi.

Ett nytt förfarande vid stereotypering, hvilket betydligt enklare och fortare försiggår än det nuvarande, säger sig B. von Alvensleben i Wien hafva upfunnit. Afklappadt med formborsten, tomrummens i matrisen ifyllande med papp, äfvensom matrisens klistrande, bortfalla fullständigt. Matrisen till „Torr-stereotypin“, såsom v. Alvensleben kallar det nya förfarandet, är ett mjukt men torrt papp, hvilket genast kan användas, finnes att fås hos firman Alvensleben. Förfarings-sättet är följande: den till stereotypering ärnade formen lägges på „valsprässens“ fundament (se afbildningen), därefter betäckes densamma med matrispapp, så låter man formen medels väfning passera under valsen; det flere millimeters tjocka pappet blifver därigenom sammanprässadt till kartongtjocklek och fasthet och samtidigt äro tomrummen i matrisen ifyllda, därefter är matrisen gjutfärdig och kan spännas på gjutapparaten. — Vid detta förfarande förekommer ej någon uppvärmning af stilen.

Kuiva-stereotypi.

Uuden menettelytavan stereotypipauksessa, joka on paljo yksinkertaisempi ja joutuisampi kuin nykyinen, väittää B. von Alvensleben Wienissä keksineensä. Sen kautta jää kokonaan pois puhdistus vormuharjalla sekä matrisiin liistaroiminen. „Kuivan stereotypin“, joksi v. Alvensleben menettelytapaa nimittää, matrisiin on pehmoista, mutta kuivaa pahvia, jota heti voi käyttää ja jota saa Alvenslebeniltä. Menettelytapa on seuraavaa: stereotyperattavaksi aiottu vormu asetetaan „valssikoneen“ jalustalle (katso kuvaa), jonka jälkeen se peitetään matrisipaperilla: sitten annetaan vormun kulkea valssin alle ja monen millimetrin paksuinen paperi puristuu siten kartongin paksuiseksi. Samalla aikaa ovat matrisiin tyhjät kohdat täytettyinä. Sen jälkeen on matrisi valmis ja voi sen pingoittaa valukoneeseen. Näin menetellessä eivät kirjaisimet kuumene.

Svibel. — Sekälia.

— *Kasarmin pihalta.* Väapeli: Mikä on ollut toimenne siviilimiehenä, Hotakka?

— Latoja, hra väapeli.

— Vai niin. Te teette kaikki tempunne niin virheellisesti, että varmaankin on teitä kirjapainossa käytetty painovirheiden latomiseen.

— *Jäähyväisvirsi.* Eräs suuri sielutieteellinen latoja, jolla oli „runoilijan“ vika kielessä, muutti paikkaa ja jäähyväisiksi hän kirjoitti entisille työkuumppaneilleen näin kuuluvan runon:

Nyt on minun mitta täysi.
Kauvan se on kestänyt täyttää
ja siihen olette saanut kaikellaisia
keinojakin käyttää.
Mutta nyt saatan toteen näytää
kuinka oikeutta ja totuutta
voi väärin käyttää.

Finska Typografiförbundets Platsförmedlingsbyrå.

Meddelanden:

4 maskintryckare önska nu genast eller framtiden platsombyte. Goda betyg öfver skicklighet och ordentlighet kunna presteras. Närmare med Platsförmedlingsbyrå.

De af afdelningarna valda referenterna uppmanas att till Gutenberg referera om afdelningarnes sammanträden.

Helsingissä 1898.

J. Simeliuksen perillisten kirjapaino osakeyhtiö.